กฎกระทรวง
(พ.ศ. ๒๔๙๖)
ออกตามความในพระราชบัญญัติยศทหาร
พุทธศักราช ๒๔๗๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติยศทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑
การแต่งตั้งนายทหารประทวน

ข้อ ๑ บุคคลที่จะเป็นนายทหารประทวนได้นั้น นอกจากจะต้องมีวิทยฐานะดังจะกล่าวต่อไปแล้ว จักต้องมีความขยัน

หมั่นเพียรดี รู้จักรักษาเกียรติของชาติและกองทัพไทย มีความประพฤติดีงาม สมควรเป็นนายทหารประทวนได้

ข้อ ๒ นักเรียนทหารและทหาร ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารประทวนได้ เมื่อ

(๑) สอบความรู้ได้ตามหลักสูตรของกองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ

(๒) นักเรียนทหารซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร ต้องออกจากความเป็นนักเรียนก่อนสำเร็จการศึกษา แต่มีความรู้ตามระเบียบของกองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ

(๓) ได้รับราชการทหารในกองประจำการครบกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารแล้ว สมัครรับราชการต่อไปอีก และมีความรู้ตามระเบียบของกองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ

ข้อ ๓ ยุวชนนายทหารซึ่งสอบชั้น ๒ ได้และเป็นผู้สำเร็จชั้นปริญญาหรืออนุปริญญา ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารประทวนได้ เมื่อเข้ารับราชการทหารในกองประจำการ

ข้อ ๔ ยุวชนนายทหารซึ่งสอบชั้น ๑ ได้ ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารประทวนได้เมื่อ

(๑) ได้รับราชการทหารในกองประจำการมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน

(๒) ถ้าเป็นผู้สำเร็จชั้นปริญญา ได้รับราชการทหารในกองประจำการมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ข้อ ๕ ยุวชนนายสิบซึ่งสอบชั้น ๒ ได้ หรือยุวชนทหารซึ่งสอบชั้น ๓ ได้ ทั้งสอบได้ตามหลักสูตรของโรงเรียนฝึกครูยุวชนทหารด้วย ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารประทวนได้ เมื่อได้รับราชการทหารในกองประจำการมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน

ข้อ ๖ ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรของกระทรวงกลาโหมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารประทวนได้ตามระเบียบของกองทัพบก

ข้อ ๗ ผู้สำเร็จชั้นอุดมศึกษาของประเทศไทยหรือของต่างประเทศ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นอุดมศึกษา ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารประทวนได้ เมื่อได้รับราชการทหารในกองประจำการมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามเดือน

ข้อ ๘ ผู้สำเร็จชั้นมัธยมปีที่ ๘ หรือเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ หรือซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่ ๘ หรือเตรียมอุดมศึกษาปีที่ ๒ หรือผู้สำเร็จวิชาชีพจากโรงเรียนอาชีพซึ่งรับผู้สำเร็จชั้นมัธยมปีที่ ๖ หรือซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่ ๖ เข้าศึกษา และมีหลักสูตรเวลาเรียนตั้งแต่สามปีขึ้นไป โดยกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะโรงเรียนอาชีพนั้น ๆ แล้ว หากบุคคลเหล่านี้ร้องขอเข้ากองประจำการ ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารประทวนได้ เมื่อได้รับราชการทหารในกองประจำการมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

ข้อ ๙ ข้าราชการกลาโหมพลเรือนชั้นสัญญาบัตร ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายตุลาการ พนักงานเทศบาล ซึ่งรับเงินเดือนประจำ และเป็นข้าราชการหรือพนักงานตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารประทวนได้ เมื่อได้รับราชการทหารในกองประจำการมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

ข้อ ๑๐ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ถ้าเป็นผู้มีวิทยฐานะสำเร็จตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ ๖ ขึ้นไป หรือซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่ ๖ ให้แต่งตั้ง

เป็นนายทหารประทวนได้ เมื่อรับราชการในตำแหน่งอัตราทหาร

ข้อ ๑๑ ผู้มีความรู้ความสามารถในวิชาการพิเศษตามระเบียบของกระทรวงกลาโหม ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารประทวนได้

หมวด ๒

การแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตร

ข้อ ๑๒ บุคคลที่จะเป็นนายทหารสัญญาบัตรได้นั้น นอกจากจะต้องมีวิทยฐานะดั่งจะกล่าวต่อไปแล้ว จักต้องมีความขยันหมั่นเพียร รู้จักรักษาเกียรติของชาติและกองทัพไทย มีความประพฤติดีงาม สมควรเป็นนายทหารสัญญาบัตรได้ และบิดามารดาต้องมีสัญชาติไทยด้วย

ข้อ ๑๓ นักเรียนทหารและทหารที่จะแต่งตั้งเป็นนายทหารสัญญาบัตรได้นั้น จักต้องมีคุณลักษณะและวิทยฐานะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดั่งต่อไปนี้ คือ

(๑) นักเรียนทหารซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรสอบได้ตามหลักสูตรของกองทัพบก

กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ หรือสอบชั้นปีที่ ๔ ตามหลักสูตรห้าปีได้ แต่สอบตกชั้นสูงสุด

(๒) นายทหารประทวนซึ่งสอบวิชาการสัสดีได้ มียศจ่าสิบเอก พันจ่าเอก หรือพันจ่าอากาศเอก มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และได้รับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยสัสดีจังหวัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี ได้ผลดี

(๓) นายทหารประทวนซึ่งสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรวิชาทันตนามัยของทางราชการทหาร หรือสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนทันตแพทย์ชั้น ๒ หรือโรงเรียนทันตนามัยของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และมียศจ่าสิบเอก พันจ่าเอก หรือพันจ่าอากาศเอก มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๔) นายทหารประทวนที่ได้เข้าศึกษาในโรงเรียนนายทหารชั้นสัญญาบัตร ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาไม่น้อยกว่าสองปี และสอบได้ตามหลักสูตรชั้นสูงสุดของโรงเรียนนั้น

(๕) นายทหารประทวนที่ได้เข้าศึกษาในโรงเรียนนายทหารชั้นสัญญาบัตรซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาน้อยกว่าสองปี แต่ไม่น้อยกว่าหกเดือน สอบได้ตามหลักสูตรชั้นสูงสุดของโรงเรียนนั้น และ

(ก) สำหรับผู้มียศนายดาบ หรือมียศชั้นจ่านายสิบ พันจ่า หรือพันจ่าอากาศ ได้ทำหน้าที่ในตำแหน่งนายทหารสัญญาบัตรมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ได้ผลดี

(ข) สำหรับผู้มียศสิบเอก จ่าเอก หรือจ่าอากาศเอก ได้ทำหน้าที่ในตำแหน่งนายทหารสัญญาบัตรมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ได้ผลดี ให้แต่งตั้งเป็นจ่าสิบเอก พันจ่าเอก หรือพันจ่าอากาศเอก แล้วต่อมาให้ทำหน้าที่ในตำแหน่งนายทหารสัญญาบัตรอีกหนึ่งปี ได้ผลดี

(๖) นายทหารประทวนประจำการซึ่งมียศชั้นจ่านายสิบ พันจ่า หรือพันจ่าอากาศ รับราชการเป็นทหารไม่น้อยกว่าสิบปี สอบความรู้ได้ตามหลักสูตรของกองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ และได้ทำหน้าที่ในตำแหน่งนายทหารสัญญาบัตรมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ได้ผลดี

(๗) จ่าสิบเอก พันจ่าเอก หรือพันจ่าอากาศเอก ประจำการ รับราชการเป็นทหารไม่น้อยกว่าสิบห้าปี โดยมียศจ่าสิบเอก พันจ่าเอก หรือพันจ่าอากาศเอก มาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี และได้ทำหน้าที่ในตำแหน่งนายทหารสัญญาบัตรมาแล้วไม่น้อยกว่า

หนึ่งปี ได้ผลดี ทั้งส่วนราชการขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม รับรองว่ามีความรู้สมควรเป็นนายทหารสัญญาบัตรได้

(๘) จ่าสิบเอก พันจ่าเอก หรือพันจ่าอากาศเอก ประจำการ เดิมเป็นนักเรียนทหาร ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรสอบชั้นปีที่ ๓ ได้ แต่สอบชั้นปีที่ ๔ ตก และมียศจ่าสิบเอก พันจ่าเอก หรือพันจ่าอากาศเอก มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ข้อ ๑๔ นักเรียนที่ศึกษาวิชาอยู่ในต่างประเทศ ซึ่งทางราชการทหารได้รับสมัครให้แต่งตั้งเป็นนายทหารสัญญาบัตรได้ เมื่อเรียนสำเร็จวิชาตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดแล้ว

ข้อ ๑๕ ยุวชนนายทหารซึ่งมียศนายทหารประทวนตามข้อ ๓ ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารสัญญาบัตรได้ เมื่อได้รับราชการทหารในกองประจำการครบกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารแล้ว

ข้อ ๑๖ ผู้สำเร็จวิชาชีพชั้นอุดมศึกษาได้รับปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบเท่าขึ้นไปจากสำนักอุดมศึกษาของรัฐบาล มหาวิทยาลัยในประเทศไทยหรือต่างประเทศ ซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่ามหาวิทยาลัยในประเทศไทย ให้แต่งตั้ง

เป็นนายทหารสัญญาบัตรได้ เมื่อรับราชการเกี่ยวกับวิชาชีพนั้น ๆ ในตำแหน่งสัญญาบัตรอัตราทหาร

ข้อ ๑๗ ผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรของกระทรวงกลาโหมตามกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และสำเร็จวิชาชีพชั้นอุดมศึกษา ได้รับปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบเท่าขึ้นไป ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารสัญญาบัตรได้ตามระเบียบของกองทัพบก

หมวด ๓

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๘ ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ซึ่งรับราชการอยู่ก่อนวันใช้บังคับกฎกระทรวงนี้ และได้รับการฝึกอบรมวิชาทหาร มีความรู้ตามหลักสูตรของกระทรวงกลาโหมแล้ว ให้แต่งตั้งเป็นนายทหารโดยอนุโลมตามชั้นเงินเดือนที่ได้รับอยู่ในขณะนั้นได้ เมื่อรับราชการในตำแหน่งอัตราทหาร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๖

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๖ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติยศทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๙